פמומי נאן מילי בעלמא הוא. דוקה הכה שכבר עמדו על סוף

מתרלה המוכר למוכרה באחריות והוא לא היה רולה להניח

מלקנותה בשביל כך ולהכי הוי פטומי מילי בעלמא אבל אם

לקנות שלא באחריות והיה מצטער הלוקח שלא היה

בתחילת הדברים פתח המוכר קני

לך שדי דאי טרפי לה מינך כו׳ לא

הוי פטומי מילי אלא תנאי גמור

כי בודאי לא נתכוון ללוקחו אלא

באחריות כמו שפתח לו המוכר ונפקא

מיניה למ"ד [אחריות] לאו טעות סופר

הוא או לשאר תנאים וכן בסמוך

מיירי שנתרלה וגמר בדעתו ובפיו

לגרש בלה תנהי והיה בחתה

לנחמו בדבריה:

קמ"ל. פירוש דכי נמי חדעתה

דגם היא לא אמרה אלא פטומי מילי

משמע הכל דש"מ המגרש אשה

סתם אם עמד אינו חוזר בגט וכן

משמע במי שחחזו (גיטין דף עה: ושם)

שהולרך שמואל לתקן בגיטא דשכיב

מרע אם מתי יהא גט ואם לאו לא

יהא גט ומכאן מקשה ר"ת על פ"ה

ור"ח דפי׳ הא דאמר רב הונא במי

שאחזו (שם דף עב: ושם) גיטו הרי הוא

כמתנתו מה מתנתו אם עמד חוזר

אף גיטו אם עמד חוזר ופי׳ דאסתם

ש"מ קאי דכשנתן גט סתם אם עמד

חוזר כמו במתנה ומיהו י"ל סוגיא

דידה מקנה לה אינו חוזר

נה א ב ג מיי' פי"א מהלי מכירה הל"ג

ובכ"מ שם מוש"ט י"ד מי

ובכיתו שם עושייע לייץ סיי קעד סעי' א ולייע בטושייע חיימ סי' רו סעי' א וסעי'

ו וע"ם:

דוע ש. בו ד מיי' פ"ו מהל' מלוה הל' ד ועיין בהשגות

ובמגיד משנה סמג לאויו

ובמגיד משמט סמג לחיק קלג טוש"ע י"ד סי' קסד סעי' ד וטוש"ע ח"מ סי'

:רו סעי׳ ט

נו ה מיי שם ופי״א מהל׳ מכירה הל׳ ג ועי׳

בכ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רו סעי'

ל) [עי' תוס' גיטין עה. סד"ה לאפוקי], ב) [לקמן עג: קד: קט. קיז: ב"ב קסח. קעג: סנהדרין כד:], ג) [לעיל מח: וש"נ], ד) [דף סה:ז. ה) ל"ל בפ׳ דנדרים. ו) רש"ל מ"ז.

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה ומניומי וכו' גבי ההוא גברא דאתפים: (בא"ד ומיהו לרב הונא. נ"ב כלומר אבל בלא ר"נ לא קשיא דרב הונא אדרב הונא דבסוגיה דנדרים משמע דתופס בפשיטות אליבא דרב הונא דאסמכתא לא הנים וכפו ס"ל דהנים בשעת מתן מעות דיש ליתן טעס דנשעת מתן מעות על דעת כן הלוהו כו׳ אבל לר״נ ליכא לתרוצי שהוצרך מניומי להחזירו. אע"פ שהיה יודע מילתיה לכ לכה משום דכתן קנה יותר כיון שעל דעת כן הלוהו עד שהחזירו יומי שהרי ר"נ ס"ל דאף יומי שהרי ר"נ לאחר מתן מעות קונה הכל מע"פ דליכא למימר שע"ד כן הלוהו:

גליון הש"ם

גמ' כיון דלוקח בעי לאתנויי. ע"ן כתובות דף פג ע"ל תוס' ד"ה כדרב כהנה:

הגהות הגר"א

(א) תום' ד"ה פטומי כו'. :ב"ב ער הג"ל ומש"ש: ב] שם ד"ה ומניומי. אלמא בשאר כו'. נ"ב ורמב"ם כתב דכל מעכשיו קנה: [ג] שם ור"ת תירן כו". נ"ב וכ"ד הרמב"ם וכתב דבערבון באמת קנה המוכר ועי' רש"י שם ד"ה דיו כו' שכתב כדברי תוס' דלא קנה וכ"ד ש"פ:

פטומי מילי. אין אלו אלא דברי תנחומין בעלמא לפטס את לבו: הא לא אמר ליה מדעתיה אסור. אלמא על כרחיה מקיים תנאה לפיכך אינו מכר והוה ליה כרבית ולא אמרי' פטומי מילי נינהו הואיל ולא אתני מוכר: א"ל. הא דרבא נעשה כאומר מדעתיה

אתמר. הכי אמר רבא לעילה מאי שנא רישה מחי שנה סיפה המר רבה סיפא כיוז דבעי מוכר אתנויי ולא אתני והלוקח קאמר ליה מנפשיה נעשה כאומר ליה מדעתיה אחזירנה אם ארנה ואע"ג דלא פריש מדעתיה כמאן דפירש דמי ואין עליו לכופו הלכך א"נ אהדרינהו השתא הוא דהדר זבין להו: דכתב לה גיטא לדביתהו. שלא תוקק ליבום ולא כתב לה על תנאי אם מתי: פטומי מילי. אין אמירה זו קבלת תנאי אלא לנחמו ואם תרצה תנשא לאחר: ואי לאו פטומי מילי מאי. ואף אם אמרה באמת ובהבלת שבועה גמורה מאי: בדידה היימא כו'. בתמיה. הגט אינו אלא מדעת האיש ולריך למוסרו לה על התנאי ואם לא התנה בשעת נתינה תנאי שלה אינו כלום ואפי׳ אמרה קודם לכן ולא דמי לממון דמשעבד נפשיה בדיבוריה: נשעת מתן מעות. התנה על מנת כן קונה הכל ואם לאחר מתן מעות התנה אין בדבריו כלום: דרדקא קרעיה. בתמיה. וכי לא אדם גדול הוא לא קרעו בלא טעס: אני אומר אסמכסא קנית. הייתי רגיל לומר קנה הכל דאסמכתא קניא אבל מניומי חלוק עלי והחזירני מדברי. והא אסמכתא היא הבטחה בעלמא לסמוך על דבריו שחם לח ימלח דבריו יתן לו שוה מחתים במנה: רבי יוסי. בפרק . גט פשוט (ב"ב דף קסח.) מי שפרע מקלת חובו והשליש את שטרו כו':

ואיבעית

בשעת מתן מעות לא קנה ולא כלום איתיביה

רבא לרב נחמן אם אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו אמר ליה אני אומר אסמכתא קניא ומניומי אמר סהאסמכתא לא קניא ולמניומי קשיא מתני' איבעית אימא מתני' רבי יוםי היא דאמר יאסמכתא קניא

איבעית

מפטומי מילי בעלמא הוא אמר ליה רב אשי לאמימר מעמא מאי •יכיון דלוקח בעי לאתנויי והכא מוכר קא מתני אמרת פמומי מילי בעלמא הוא אלא מתניתא דקתני לכשיהיו לך מעות אחזיר לך מותר דמוכר הוא דבעי לאתנויי מוכר לא אתני ולוקח קא מתני ואמרינן מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא ואמר רבא סיפא דאמר ליה מדעתיה מעמא רא"ל מדעתיה הא לא א"ל מדעתיה לא אמרינן פטומי מילי בעלמא הוא א"ל ינעשה כמאן רא"ל מדעתיה אתמר: ההוא שכיב מרע דכתב לה גימא לדביתהו אנגיד ואתנח אמרה ליה אמאי קא מתנחת אי קיימת דידך אנא אמר רב זביד 6 פמומי מילי בעלמא הוא א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ואי לאו פטומי מילי מאי בדידה קיימא למישדי תנאה בגימא בדידיה קיימא למשדי תנאה מהו דתימא הוא גופיה אדעתא דידה קא גמיר ויהיב גימא קא משמע לן: הלוהו על שדהו: אמר רב הונא בשעת מתן מעות קנה הכל לאחר מתן מעות לא קנה אלא כנגד מעותיו ורב נחמן אמר אפילו לאחר מתן מעות קנה דרדקי נינהו יהדר אמר רב נחמן אפילו

דהכא ושמואל פליגי ארב הונא דה"נ פליגי עליה התם רבה ורבא ושוב הכל עבד רב נחמן עובדא גבי ריש גלותא מהשה ר"ת שם על פירושו ומפרש דרב כשמעתיה קרעיה רב יהודה לשמריה אמר הונא אמתניתין דהתם קאי אמהיום ליה ריש גלותא רב יהודה קרע לשמרך אמר אם מתי מחולי זה כו' אבל כשנותן ליה דרדקא קרעיה גברא רבה קרעיה חזא סתם מודה רב הונא דאינו יכול לחזור ביה מעמא וקרעיה איכא דאמרי אמר ליה ושם (ד"ה אמר) מפורש: דרדקא קרעיה דכולי עלמא לגבי דידי בדינא לאחר מתן מעות לא קנה אלא

מעותיו. וא"מ בנגד

יקשה כדפריך בסמוך מי קא"ל קני לגוביינא והלא אמר ליה קני הכל לסוף ג' והכל אינו קונה ולכך אף כנגד מעותיו לא יקנה ואע"ג דלעיל בפרק הזהב (דף מח: ושם) אמרינן גבי ערבון שקונה כנגד

ערבונו אע"פ שהתנה עמו כפליים התם לפי שנותן ערבון לקנות כנגדו עד שיביא שאר מעות ויקנה הכל אלא שמתנה שאם יחזור בו מוכר שיקנה כפליים וי"ל דהכא ה"פ לאחר מתן מעות לא קנה אלא אם התנה עמו קני לגוביינא קני כנגד מעותיו וא"ח כי התנה נמי לגוביינא לא ליקני דאסמכתא הוא כדסירש לקתן וי"ל דהכא רב הונא קאמר לה דאמר בשעת מתן מעות קנה הכל אע"ג דבשאר אסמכתא לא קני והטעם מפרש בסמוך וה"נ שלא בשעת מתן מעות קני לכל הפחות כנגד מעותיו:

ובנרובר אמר אסמבתא לא קניא. כלומר החזירני מדברי כדפי׳ בקונ׳ וא״ת בלא מניומי נמי קבלה רב נחמן בפרק גט פשוט (ב״ב דף קסח. ושם) מרבה בר אבוה אמר רב אין הלכה כר' יוסי ומיהו יש ספרים דגרסי הלכה כר' יוסי ואי אפשר לגרוס כן כדמוכח בפרק ה' (ארבעה נדרים) (נדרים דף ס.), גבי ההוא (א) דאתפים זכוומיה בב"ד ואמר אי לא אמינא עד מלמין יומין ליבטלו זכוומי ולא אמא אמר רב הונא בטילין זכוותיה ופריך והא אסמכתא היא ומשני שאני הכא דאתפים ופריך כל היכא דאתפים לאו אסמכתא היא והתנן מי שפרע מקלת חובו והשליש שטרו כו' ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב אין הלכה כר' יוסי ועוד ק' דמאי פריך החס ארב הונא מדרב נחמן והא רב הונא פליג עליה הכא ואמר בשעת מתן מעות קונה הכל ואית ליה דאסמכתא קנייא (ב) ומיהו לרב הונא יש ליתן טעם דבשעת מתן מעות לא חשיב לה אסמכתא דהתם בנדלים ודאי הוי אסמכתא דאין חפץ שיתקיים הקנס והגחמא אלא מתנה כך להסמיך חבירו על דבריו אבל הכא על דעת כן מלוהו מעותיו שתהא השדה משוקעת בידו אם לא יתן לו עד שלש שנים אבל לרב נחמן דאמר דאף לאחר מתן מעות קונה הכל לא יתכן טעם זה ומפרש ר"י טעם שוה לשניהם דהכא קני טפי מבעלמא שבחחילת המשכנחא הוי קלת כעין מקח וממכר שמקנה לו כל הקרקע להשתעבד לו בחורת משכון וגם עשה לו טובה בהלואה הלכך כשמתרצה לו שיהא שלו אם לא יתן לו עד ג׳ שנים יש בדעתו לקיים ולא להסמיכו על דבריו אמר כן אלא גומר בדעתו להקנות לו לרב הונא כדאית ליה ולרב נחמן מקמי דהדר ביה כדאית ליה ומשום דעדיפא הך אסמכתא משאר אסמכתא אמי שפיר י' (נמי) למניומי ולרב נחמן בתר דאהדריה מניומי דמהני הכא מעכשיו בלא ב"ד חשוב ובפ"ג דנדרים (דף מ:) אמרי" והלכתא אסמכתא קניא והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב וסחם קנו מיניה היינו קנין סודר וקנין סודר אינו אלא מעכשיו דלא מהני לקנות בו אחר זמן כיון דבההיא שעתא כבר הדר סודר למרי׳ כדאמר בפרק השותפין בנדרים (דף מח:) [=] אלמא בשאר אסמכחות אפי" מעכשיו לא קני אלא דוקא בב"ד חשוב ומיהו קנס שעושין בשעת שידוכין מהני אפילו לא קנו בב"ד חשוב כיון שנוהגין בו כל העולם מידי דהוי אסיטומחא דלקמן (דף עד.) דקניא ועוד דבדין הוא להתחייב כל החוזר בו כיון שמבייש את חבירו וכן אם קבל עליו המלמד בשעה שהשכירוהו קנס אם יחזור בו ולא נמצא מלמד אחר מזומן אין זה אסמכתא דלא חשיב גזום כיון שמפסידו והוי למו (לקמן דף קד.) אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא דלאו אסמכתא היא וא"ת בפרק ארבעה נדרים דפריך מרב נחמן ארב הוגא טפי ה"ל למיפרך דרב הוגא אדרב הוגא דרב הוגא אים ליה הכא דאסמכתא לא קני אע"פ דתפים המלוה והוי כמו אתפים דהתם דקאמר לאחר מתן מעות לא קנה וי"ל דהתפיסה דהכא דהוי במקרקעי לא חשיב כאתפים דהתם דהוי במטלטלי [1] ור״ת תירך אקושיא דלעיל דלא קשיא דרב הונא דאמר הכא בשעת מתן מעות קנה אדרב הונא דנדרים דהכא קני משום דתפים מלוה גופיה ולעיל בפרק הזהב (דף מח:) דלא קני מוכר הערבון אע"ג דתפים ליה היינו משום דלא קני לוקח כפליים דאיהו לא תפים:

מוסף רש"י אסמכתא. הבטחת גוומא שאדם מבטיח את חבירו לסמוד עליו שאם לא יקיים נטנחן עביו שמט נמ יקיים מנאו ימן כך וכך (לעיד מח:) היינו דבר דאינו נותן לו מדעתו אלא סומך על דבר שאינו, דסבור שהוא יכול לנצח ופעמים שמנצחין אותו (חוהדריו רדי) לחבירו דבר על מנת שיעשה לחבירו דבר על מנת שיעשה לוכילו לכל על לונת שיעשים דבר לעתיד וסומך בלבו בשעת התנאי שיוכל לקיים הדבר כשיגיע זמן וכשיגיע הזמן יאנס ולא יוכל לקיים (רשב"ם ב"ב קסח.). לא

קניא. ואינו נתפס בתנאו ולא יפסיד בכך (שם).